

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a ... jogtanácsos által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. Kacsarovszky Csilla ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) ellen tartozás megfizetése iránt a Pest Megyei Bíróság előtt 11.P.22.403/2008. számon megindított, és a Fővárosi Ítéltábla 2010. szeptember 22-én 6.Pf.20.636/2010/3. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében a felperes 29., az alperes 30. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán a 2011. július 7. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati részperköltséget. Az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 2.222.500 (kettőmilliókettőszázhuszonkettőezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam, a fentieket meghaladó felülvizsgálati perköltségüket a felek maguk viselik.

I n d o k o l á s :

A felperes 2001. szeptember 1-jén megbízási szerződést kötött az alperessel biztosítási ügynöki tevékenység ellátására. Ennek alapján az alperest jutalék illette meg. A jutalékszabályzat szerint azonban a részére kifizetett jutalékelőleg visszafizetésére volt köteles abban az esetben, ha az ott írt időtartamon belül a közvetített biztosítási szerződéseket felmondták.

A felperes a jutalékszabályzat szerinti fenntartási időn belül megszűnt szerződések után felvett 9.031.365 forint jutalék visszafizetésére kérte az alperest kötelezni.

A keresetnek túlnyomó részben helytadó ítéletet a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezte, és előírta, hogy az elsőfokú bíróság a **Kft.** biztosítási szerződéseire felmondásához vezető okokat tisztázza. A megismételt eljárásban az alperes 29.983.650 forint és járulékai kártérítés iránt viszontkeresetet terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével 9.025.558 forint és kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, a viszontkeresetet pedig elutasította.

Az ítélet indokai szerint a felek között az 1995. évi XCVI. törvény (Bit.) 37.§-a szerint biztosítási ügynöki tevékenység ellátására jött létre megbízási szerződés. A 2000. évi CXVII. törvény 12.§ (1) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése értelmében az alperes a felvett jutalékelőleg visszafizetésére volt köteles, mely alól csak annyiban mentesült volna, amennyiben sikeresen bizonyítja, hogy a szerződések teljesítésének elmaradásáért a felperes felelős. A **2 Kft.** Kft. által kötött biztosítási szerződések megszűnésére nem a felperesnek felróható okból került sor, mivel a szerződések felbontására az alperes biztatta a szerződő felet. A **Kft.** biztosítási szerződéseiben ez a bizonyítás nem járt sikerrel. A további biztosítási szerződések tekintetében az alperes nem vitatta a megszűnés okát. A viszontkereset körében az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes nem járt el jogellenesen, amikor a perbeli cselekmények miatt család büntette miatt feljelentette az alperest. Bár az alperes eredményesen bizonyította, hogy a feljelentés miatt a szakmájában nem tudott elhelyezkedni, a Ptk. 339.§ (1) bekezdésében meghatározott jogellenes magatartás hiányában a viszontkeresetet a bíróság alaptalannak találta.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az első fokú ítéletet részben megváltoztatta és az alperes marasztalását 7.057.632 forintra és az ítéletben megjelölt kamataira mérsékelte. Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

A **Kft.** ügyvezetője által 2003. február 28-án írt levelet a tanúvallomásokkal összevetve arra következtetett, hogy a nevezett cég által kötött szerződések felmondására azért került sor, mert a felperes munkatársai az ügyvezetővel szemben meg nem engedett hangnemet használtak, csalással vádolták. Ezért a szerződések megszüntetésére olyan okból került sor, amelyért a felperes felelős. Ez okból a **Kft.**-vel kötött biztosítások után a felperes részére kifizetett 1.967.926 forint jutalékelőleg a 2000. évi CXVII. törvény 12.§ (5) bekezdése alapján végleges jutalékként megilleti az alperest. A másodfokú bíróság a további jutalékelőleg visszafizetési kötelezettséggel és a viszontkeresetet elbíráló első fokú ítéleti döntéssel egyetértett.

A jogerős ítélet ellen mindkét fél felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

A felperes felülvizsgálati kérelmében keresetének teljes egészében helytadó határozat hozatalát kérte. Állította, hogy a **Kft.**-vel kötött szerződések esetében már a szerződéskötés szándéka is színlelt volt. Az elsőfokú bíróság helyesen észlelte az ellentmondást ... ügyvezető 2008. november 4-ei tanúvallomása és az

alperes által a 2010. január 15-i tárgyaláson felmutatott, az ügyvezetőtől származó levél tartalma között. A 2003. február 7-ei vitával mint felmondási okkal kapcsolatban észrevételezte, hogy a nevezett cég összesen egy havi biztosítási díjat fizetett be, majd belátta, hogy hibás üzleti döntést hozott. Ezt követően a szerződéses kapcsolatot lezárta. A levél tartalmával szemben ezeket a tényeket ... és ... tanúvallomása is alátámasztotta, szemben az ügyvezető ... homályos és összefüggéstelen tanúvallomásával. ... tanúvallomását a másodfokú bíróság indokolatlanul mellőzte, mert a tanúvallomás megtételének időpontjában a tanú már nem volt a felperessel munkaviszonyban.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, a keresetet elutasító, viszontkeresetének helytadó ítélet hozatalára, illetve az elsőfokú bíróságnak ebben a körben új eljárásra utasítására irányult.

Marasztalásával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a bíróság bizonyítási indítványai mellőzésével csak a **Kft.**-vel kötött szerződések körében vizsgálta a jutalékgigényét. A **2 Kft.** Kft.-vel és a magánszemélyekkel kötött szerződések esetében az alapeljárásban és a megismételt eljárásban sem tette a bíróság lehetővé a keresettel szembeni védekezést és bizonyítást.

Vizontkeresetét illetően pedig azt sérelmezte, hogy a bíróság megalapozatlanul állapította meg a felperes jogellenes magatartásának a hiányát. Ez ellentétben áll a **Kft.** szerződéseivel kapcsolatban megállapított, ítéletben rögzített állásponttal is.

A peres felek felülvizsgálati ellenkérelme a másik fél felülvizsgálati kérelme tekintetében a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A felperes a viszontkereset elutasítása körében kifejtette, hogy az alperesnek a perbeli esetet követő elhelyezkedési problémáit nem a felperes magatartása, hanem az alperesnek a szakmában ismertté vált vitatható szerződéskötési gyakorlata okozta.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kifejtette, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékokkal összhangban utasította el a felperesnek a **Kft.** szerződésekkel kapcsolatos jutalék visszatérítésre irányuló követelését. A Kft. ügyvezetője nem a felperes által hivatkozott okokból, hanem a felperes munkatársainak sértő fellépése miatt mondta fel a biztosítási szerződéseket.

A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.

A Legfelsőbb Bíróságnak a felülvizsgálat Pp. 275.§ (2) bekezdésében meghatározott keretei között eljárva az (1) bekezdésben meghatározott bizonyítási és az irányadó felülmérlegelési korlátok között a felperes felülvizsgálati kérelme elbírálása körében azt kellett vizsgálnia, hogy a kereset kis részben történő elutasítása

a másodfokú bíróság kirívóan súlyos mérlegelési hibáján alapszik-e.

Ennek kapcsán súlytalannak ítélte a felperes arra történt hivatkozását, hogy a **Kft.**-vel kötött biztosítási szerződések eleve színlelték voltak. Ebben a kérdésben a büntetőeljárás során - a jelen per anyagává is tett - széleskörű bizonyítás folyt. A büntetőeljárás bizonyítottság hiányában megszüntetésre került. A jelen perben, különösen a megismételt eljárásban tárgyalás és bizonyítás jogi tárgyát a szerződések érvénytelensége már nem képezte. A felek perbeli nyilatkozatainak megfelelően a bíróság a biztosítási szerződések mint érvényes szerződések felmondásának az okait vizsgálta. Ennek körében a másodfokú bíróság a tanúvallomások és az alperes által hangsúlyosan hivatkozott, a Kft. ügyvezetőjétől származó 2003. február 28-ai keltű levél tartalmának egybevetésével arra következtetett, hogy a levélben leírt események valósak, és kellő alapot szolgáltatottak a Kft. részéről a biztosítási szerződések felmondására. A másodfokú bíróság az e körben rendelkezésére álló bizonyítékokat a Pp. 206.§ (1) bekezdésének megfelelően mérlegelési hiba nélkül értékelte, mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről ítéletében a Pp. 221.§ (1) bekezdésének megfelelő módon számot adott. Ebből következően a felperesnek a bizonyítékok mérlegelését támadó felülvizsgálati kérelme nem vezethetett eredményre.

A Legfelsőbb Bíróság nem osztotta az alperes felülvizsgálati kérelmének az alperest a kereset alapján marasztaló rendelkezéseket támadó indokait sem. Az alperes az alapeljárásban, majd a megismételt eljárásban sem vitatta, hogy a **2 Kft.** Kft. a vele kötött szerződéseket az alperes biztatására mondta fel. Nem vitatta továbbá a magánszemélyekkel kötött szerződések megszűnésének az okát sem. Kétségtelen, hogy fellebbezései a kereset teljes elutasítására irányultak, fellebbezésében azonban a Pp. 235.§ (1) bekezdésében meghatározott tartalommal nem támadta az első fokú ítélet döntését: Nem jelölte meg azt a ténybeli-, és jogalapot, amelynek alapján a felperes jutalék visszafizetésére irányuló keresetét, a helytadó ítéletet alaptalannak tartja. Ebből következően alaptalanul hivatkozott felülvizsgálati kérelmében arra, hogy - elismerő nyilatkozatától eltérően - az alap-, és megismételt eljárásban sem tette lehetővé a bíróság számára a keresettel szembeni védekezést és bizonyítást.

A Legfelsőbb Bíróság az alperes viszontkeresetét elutasító ítéleti rendelkezést is megalapozottnak találta. A jogerős ítélet helytálló indokokkal fejtette ki, hogy a felperes nem tanúsított jogellenes magatartást azzal, hogy az alperest - a nyomozást megszüntető határozatban is körülírt, - bűncselekmény gyanúját megalapozó szerződéskötési gyakorlata miatt feljelentette. E felperesi magatartást nem tette jogellenessé annak ténye sem, hogy a nyomozást utóbb, megfelelő bizonyítékok hiányában megszüntették.

Mivel az alperes a felperes kártérítési felelősségét megalapozó okozati összefüggést annak alapján állította, hogy a felperes jogellenes feljelentése folytán szakmájában a továbbiakban nem tudott elhelyezkedni, az e körön kívül állított felperesi jogellenes magatartásoknak (a felperes 2003. február 7-i fellépésének, állított magánnyomozásának) a jogvita elbírása szempontjából nem volt jelentősége.

Az ismertetett indokoknak megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Mivel mindkét fél a saját felülvizsgálati kérelme tekintetében pervesztes lett, ezzel kapcsolatos felülvizsgálati perköltségüket a felek maguk kötelesek viselni. Az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM.r. 14.§-a alapján az állam viseli. A két felülvizsgálati kérelem perértékének jelentős különbségére tekintettel az alperes köteles a felperes javára megállapított jogi képviseleti díjnak megfelelő részperköltség megfizetésére.

Budapest, 2011. július 7.

dr. Kiss Mária tanácselnök, előadó bíró s.k., dr. Rédei Anna bíró s.k., Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző